

RADNI ODNOSI

1. Ozljeda na radu - priznanje iste kao uvjet za naknadu plaće u punom iznosu.

Iz obrazloženja:

Sporna je u ovom predmetu odgovornost tuženika za nastanak štetnog događaja, kao i ozljede koje je (sada pokojni) prednik tužiteljice zadobio, a s tim u vezi sporna je i obveza tuženika na isplatu iznosa s osnova izgubljene zarade u razdoblju od ožujka 2012. sve do rujna 2016.

U prvostupanjskom postupku utvrđeno je sljedeće:

- da se u vezi s predmetnim štetnim događajem vodio parnični postupak pod brojem Pr- 33/17., u kojem je 2. svibnja 2019. donesena presuda kojom je naloženo tuženiku da sada pokojnom tužitelju, predniku tužiteljice, plati iznos od 25.670,00 kuna, u kojem postupku je u pogledu samog mehanizma nastanka štetnog događaja u ožujku 2012. utvrđeno da je prednik tužiteljice prilikom izlaska s traktora zadobio ozljedu lijevog koljena te da je pregledom medicinskog kartona prednika tužiteljice utvrđeno da prije ove ozljede nije prijavljivao nikakve tegobe s lijevim koljenom. Nadalje je u tom postupku utvrđeno da iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka kirurga proizlazi da je prednik tužiteljice štetnim događajem doživio djelomično puknuće stražnjih rogova medijalnog i lateralnog meniska lijevog koljena, a da su sve ostale kliničke
- smetnje posljedica degenerativnih promjena te da totalna endoproteza (TEP) lijevog koljena prednika tužiteljice nije u uzročnoj svezi sa štetnim događajem koji se opisuje u tužbi, već je indiciran isključivo teškim degenerativnim promjenama osteoartritisisa. Slijedom toga, zaključeno je da prednik tužiteljice ima pravo na naknadu štete kao radnik tuženika u smislu odredbe čl. 111 Zakona o radu (N.N., br. 93/14., 127/17.) isključivo za ozljedu djelomičnog puknuća stražnjih rogova medijalnog i lateralnog meniska lijevog koljena;
- da u vezi sa štetnim događajem od 7. ožujka 2012. ni tuženik kao poslodavac, ni prednik tužiteljice, kao ni izabrani doktor opće/obiteljske medicine nisu prijavili nikakvu ozljedu na radu;
- da iz dostavljenih obračunskih isprava za isplatu plaće i naknade plaće ne proizlazi da je sada pokojni prednik tužiteljice dobio naknadu plaće zbog nesreće na radu u 100 %-tnom iznosu;
- da tužiteljica nije u spis dostavila obrazac koji se popunjava u slučaju nesreće na radu, da takvim obrascem ne raspolaže ni tuženik, a niti je o eventualnoj ozljedi na radu obaviještena inspekcija rada;
- da se u nalazu i mišljenju stalne sudske vještakinje specijalistice medicine rada navodi da je prednik tužiteljice, tegobe s lijevim koljenom osjetio 7. ožujka 2012. prilikom

redovitih radnih aktivnosti, koje uključuju i penjanje na traktor i silazak s njega najmanje dva puta dnevno, pri čemu da na tijelo prednika tužiteljice u trenutku silaska s traktora nije djelovala sila takvog intenziteta i karakteristika koja bi dovela do ozljeđivanja zdravih struktura koljena i koja bi se u tom slučaju mogla smatrati štetnim događajem;

- da iz osobnog zdravstvenog kartona prednika tužiteljice proizlazi da su simptomi bolova u lijevom koljenu i dijagnoza gonartroze (M17.0) zabilježeni 24. kolovoza 2009. te da je prednik tužiteljice upućen ortopedu 11. studenog 2008. nakon čega je liječen "blokadama";
- da je iz osobnog zdravstvenog kartona razvidno da je prednik tužiteljice u više navrata doživio razne vrste ozljeđivanja: skočni zglobovi, distorzija desnog koljena, opekline šake, natučnja prilikom pada s bicikla, kao i da je dugotrajno liječen zbog degenerativnih promjena ramena, operacije karpalnog kanala desne ruke i sl., pri čemu je u nekoliko navrata obrađivan za ocjenu radne sposobnosti na invalidsko-mirovinskoj komisiji;
- da je prednik tužiteljice pokušavao u dogovoru s poslodavcem ostvariti lakše uvjete rada zbog otežanog radnog funkcioniranja i manje radne efektivnosti, za što su razlozi brojni komorbiditeti djelomično degenerativne naravi, a djelomično zbog zlouporabe alkohola, što je razvidno iz čestih ozljeđivanja općenito i tendencije odsutnosti s radnog mjesta;
- da su kod prednika tužitelja odmah nakon prvog pregleda u traumatološkoj ordinaciji utvrđene opsežne degenerativne promjene lijevog koljena te da se nigdje u medicinskoj dokumentaciji kirurškog liječenja ne spominje ozljeđivanje ili dijagnoza koja označava akutnu ozljedu ("S" dijagnoze), nego se navode samo dijagnoze bolesti iz skupine M23 (unutrašnje ozljede koljena);
- da iz dopune nalaza i mišljenja stalne sudske vještakinje proizlazi da prilikom silaska s traktora 7. ožujka 2012. nisu opisane neke posebne, nepovoljne, izvanredne okolnosti silaska koje bi mogle dovesti do oštećenja

zdravih struktura koljena te da se iz navedenog može zaključiti da se radi o stečenom, od ranije prisutnom patološkom stanju koljena, koje je osjetljivije na egzacerbaciju/reaktivaciju tegobe i prilikom uobičajenih životnih i radnih aktivnosti. U prilog tome govori i činjenica da RTG dijagnostikom 15. ožujka 2012. nije utvrđena svježna koštana trauma, kao i da je operacijsko liječenje provedeno 12. travnja 2012. učinjeno zbog oštećenja starijeg datuma, slijedom čega u konkretnom slučaju nisu zadovoljeni kriteriji za ozljedu općenito, kao niti za ozljedu na radu te se bolovanje koje je uslijedilo nakon predmnijevanog ozljeđivanja 7. ožujka 2012., u razdoblju od 14. ožujka 2012. do 7. prosinca 2012., kao niti ono od 7. lipnja 2013. do 14. listopada 2016., koje je utvrđeno zbog liječenja gonartroze lijevog koljena, ne mogu direktno, jasno i nedvojbeno uzročno-posljedično povezati s aktivnošću silaska s traktora na radnom mjestu 7. ožujka 2012., odnosno da se ne može uzročno-posljedično povezati u smislu ozljede na radu jer u opisanom načinu nastanka zdravstvenih tegoba nema opisanih elemenata štetnog događaja.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud u bitnom je zaključio da prednik tužiteljice 7. ožujka 2012. nije zadobio ozljedu na radu niti dokumentacija u spisu opravdava dosuđenje naknade imovinske štete zbog izgubljene zarade u spornom utuženom razdoblju, zbog čega je na temelju odredbe članka 221.a. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07. - Odluka USRH, 84/08., 96/08. - Odluka USRH, 123/08., 57/11., 148/11.- pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19. i 114/22. - u daljnjem tekstu: ZPP) u skladu s pravilima o teretu dokazivanja odbio tužbeni zahtjev tužiteljice (kao nasljednice pokojnog tužitelja) u cijelosti.

Protiv te presude žali se tužiteljica pobijajući je zbog svih žalbenih razloga iz odredbe članka 353. stavka 1. te odredbe članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, predlažući da se ista preinači i tužbeni zahtjev prihvati, uz nadoknadu parničnog troška, podredno da se ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prava za slučaj ozljede na radu, a kakvo je i pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja, ostvaruju se nakon prethodno provedenog postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede za ozljedu na radu, koji provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO). U tom postupku utvrđuju se uvjeti koji moraju biti ispunjeni kako bi se ozljeda ili bolest mogli priznati za ozljedu na radu.

Odredbom članka 66. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13., 137/13., u daljnjem tekstu: ZOZO) propisano je da se ozljedom na radu smatra: 1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno povezana s obavljanjem poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga povezanog s održavanjem psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, u skladu s posebnim propisima, 2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, 3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovoga članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto te na putu poduzetom zbog stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, 4. ozljeda, odnosno bolest iz točaka 1. i 2. istog članka koja nastane kod osigurane osobe u okolnostima iz članka 18. Zakona.

Prema odredbi članka 67. ZOZO-a ozljedom na radu u smislu istog Zakona ne smatra se ozljeda, odnosno bolest do koje je došlo zbog: 1. skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnom mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti, kao i na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto (npr. tučnjava na radnom mjestu ili u vremenu dnevnog odmora, namjerno nanošenje ozljede sebi ili drugome, obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili opojnih droga,

upravljanje vozilom pod utjecajem alkohola ili opojnih droga i sl.), 2. aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti (npr. radni odmor koji nije korišten u propisano vrijeme, radni odmor koji nije korišten u cilju obnove psihofizičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastavak radnog procesa, fizičke aktivnosti koja nisu u vezi s radnim odnosom i sl., 3.

namjernog nanošenja ozljede od strane druge osobe izazvanog osobnim odnosom s osiguranom osobom koje se ne može dovesti u kontekst radno-pravne aktivnosti, 4. atake kronične bolesti, 5. urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest.

Prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti koje obuhvaćaju i mjere specifične zdravstvene zaštite radnika, postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti te postupak utvrđivanja i priznavanja druge/drugih bolesti kao posljedice već priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti osiguranih osoba, kao i opseg prava, uvjeti i način njihovog ostvarivanja u skladu s odredbama ZOZO-a propisane su Pravilnikom o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (N.N., br. 76/14., 154/14., 79/15., 139/15., 105/16., 40/17., 66/17., 109/17., 132/17., 119/18. i 41/19., u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu pokreće poslodavac podnošenjem prijave o ozljedi na radu kod nadležnog regionalnog ureda/područne službe HZZO-a prema mjestu prebivališta/boravišta osigurane osobe. Postupak se može pokrenuti pisanim zahtjevom po službenoj dužnosti ili na traženje ozlijeđene osobe (člana obitelji u slučaju smrti osigurane osobe), a može ga pokrenuti i nadležni regionalni ured/područna služba HZZO-a, ako sazna za činjenice i okolnosti nastanka ozljede na radu ili u vezi s radom (članak 128. ZOZO).

Prijava o ozljedi na radu podnosi se na tiskanica „prijava o ozljedi na radu“ - tiskanica OR i uz prijavu obvezno se označava uzrok ozljede, u skladu s popisom oznaka uzroka ozljeda sadržanih u Prilogu 1. Pravilnika, a uz prijavu ozljede na

radu obvezno se prilaže medicinska i druga dokumentacija kojom se može dokazati da je nastanak ozljede i mjesto nastanka ozljede uzročno-posljedično povezan s obvezom i procesom rada, odnosno obavljanja djelatnosti.

Odredbom članka 130., stavkom 1. točkom 1. ZOZO-a propisano je da se prijava o ozljedi na radu podnosi u roku od 8 dana od dana nastanka ozljede, dok je stavkom 2. propisano da osigurana osoba za koju nije podnesena prijava o ozljedi na radu u roku od tri godine od isteka rokova od 8 dana od dana nastanka ozljede gubi pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu.

Iz navedenih odredbi razvidno je da osiguranici HZZO-a ostvaruju zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu u slučaju ozljede na radu prema odredbama ZOZO-a i citiranog Pravilnika te da priznavanje prava na bolovanje te naknade plaće za vrijeme bolovanja uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolesti utvrđuje nadležno tijelo HZZO na temelju prijave ozljede koju prijavljuje poslodavac ili nadležni liječnik ili sama osoba u upravnom postupku reguliranom Zakonom o općem upravnom postupku (N.N., br. 47/09.), u rokovima i pod uvjetima propisanim ZOZO-om i Pravilnikom.

Dakle, prava za slučaj ozljede na radu, a kakvo je i pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja, ostvaruju se nakon prethodno provedenog postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, koji provodi HZZO, u kojem se utvrđuju uvjeti koji moraju biti ispunjeni kako bi se ozljeda ili bolest mogli priznati kao ozljeda na radu.

Budući da je u konkretnom slučaju zahtjev prednika tužiteljice bio usmjeren upravo na naknade plaće za vrijeme bolovanja uzrokovanog ozljedom na radu, a da je iz cjelokupnog dokaznog postupka razvidno da nije udovoljeno nijednom kriteriju za priznavanje ozljede na radu, koje priznavanje je preduvjet za ostvarivanje tog prava, isti je od strane prvostupanjskog suda pravilno odbijen, a što posebno proizlazi iz nalaza i mišljenja sudske vještakinje.

Za napomenuti je povrh toga da su rokovi za pokretanje postupka priznavanja ozljede na radu iz članka 130. ZOZO-a odavno istekli te da pred-

nik tužiteljice posljedice propuštanja roka u upravnom postupku, pred tijelom koje je jedino nadležno za utvrđivanje ozljede na radu, nije mogao s uspjehom otkloniti u ovom parničnom postupku.

U odnosu na žalbene navode tužiteljice da se u predmetu, poslovni broj Pr-33/2017, radi o već presuđenoj stvari u odnosu na konkretan parnični predmet, ističe se da presuda u predmetu poslovni broj Pr-33/2017 i utvrđenja iz tog parničnog postupka nisu od utjecaja na donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari, jer je predmet tog parničnog postupka bila naknada štete proizašla iz objektivne odgovornosti poslodavca u skladu s odredbom članka 111. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 127/17.), dok je predmet ovog postupka pravo za slučaj ozljede na radu koje podliježe strogo formalnoj proceduri utvrđenja pa se ne mogu prihvatiti žalbeni navodi da tužiteljica, zbog utvrđene odgovornosti tuženika u skladu s odredbama Zakona o radu ima pravo i na naknadu razlike u plaći koju bi prednik tužiteljice ostvario da je na bolovanju bio zbog priznate ozljede na radu, a što u konkretnom nije slučaj.

S obzirom na navedeno, na temelju odredbe članka 368. stavka 1. ZPP-a, drugostupanjski sud odbio je žalbu tužiteljice kao neosnovanu te je potvrdio prvostupanjsku presudu.

Županijski sud u Splitu, Gž R-28/2023-3 od 24.5.2023.

2. Odgovornost poslodavca za štetu koja radniku nastane zbog ozljede na radu – primjena Zakona o zaštiti na radu.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete koja mu je nastala zbog ozljede na radu 19. ožujka 2019., a koji je zahtjev podnesen protiv tuženika koji je osiguratelj od odgovornosti poslodavca tužitelja, za štetu uzrokovanu radnicima zbog ozljeda na radu.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužiteljev zahtjev za naknadu štete u iznosu od 31.500,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama od 17. prosinca 2019. do isplate, kao i njegov zahtjev za naknadom troškova parničnog postupka sa zakonskim zateznim kamatama od presuđenja do isplate.

Navedenu presudu pravodobno izjavljenom žalbom u cijelosti pobija tužitelj iz svih žalbenih razloga propisanih člankom 353. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 96/08., 84/08., 123/08., 57/11., 25/13., 89/14. i 70/19., u daljnjem tekstu: ZPP koji se na ovaj predmet primjenjuje u skladu sa člankom 107. stavkom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, N.N., br. 80/22., s izuzecima iz članka 107. stavka 2. i 3. tog Zakona). Predlaže da se prvostupanjska presuda preinači u smislu žalbenih navoda, odnosno da se ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Drugostupanjski sud je na temelju članka 365. stavka 2. ZPP-a ispitao pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354., stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka.

Ocjenu o neosnovanosti tog zahtjeva sud prvog stupnja temelji na zaključku da je taj sud povezan s konačnim rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje od 3. svibnja 2019. kojim, odlučujući o tužiteljevim pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja, taj Zavod ozljedu nastalu 19. ožujka 2019. nije priznao ozljedom na radu. Stoga prvostupanjski sud u nastavku zaključuje da predmetna ozljeda nije ozljeda na radu te da taj sud nije ovlašten ponovno utvrđivati razloge na temelju kojih tužitelju upravnim aktom HZZO-a nije priznata ozljeda na radu. Zbog toga odbija tužbeni zahtjev.

Iako sud prvog stupnja pravilno zaključuje da je povezan s konačnim rješenjem HZZO-a kojim je odlučeno o tužiteljevim pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja, nepravilan je njegov zaključak da je ocjena predmetne ozljede koja je dana u upravnom postupku o kojem je riječ od prethodnog značenja za odluku u ovom parničnom postupku.

Iz rješenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje od 3. svibnja 2019. proizlazi da je to rješenje doneseno na temelju odredbi članka 67., stavka 1. točke 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13., 137/13., u dalj-

njem tekstu: ZOZO). Prema tom propisu, ozljedom na radu, u smislu toga Zakona, ne smatra se ozljeda do koje je došlo zbog skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnom mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti. Člankom 66. toga ZOZO-a propisane su ozljede koje se smatraju ozljedom na radu prema tom Zakonu.

Očito je, stoga, da je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u upravnom postupku odlučivao o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja prema ZOZO-a te je ozljedu koja je nastala 19. ožujka 2019. procjenjivao ozljedom na radu samo u smislu tog Zakona, a kako jasno i proizlazi iz odredbi članaka 66. i 67. ZOZO-a.

Imajući na umu da predmet spora nisu tužiteljeva prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja o kojima je odlučeno uz primjenu ZOZO-a i uz tumačenja u skladu s tim Zakonom, nego naknada štete koja mu je nastala ozljedom na radu, o kojoj se odlučuje uz primjenu članka 25. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18., u daljnjem tekstu: ZZR), doneseno rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za ovaj postupak nema značaj koji mu pridaje prvostupanjski sud niti zaključci upravnog tijela doneseni na temelju ZOZO-a obvezuju sud prvog stupnja prilikom ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva o kojoj treba odlučiti na temelju ZZR-a. To je stoga što je za pravilnu odluku o tome je li štetni događaj koji je predmet spora ozljeda na radu ili nije, potrebno primijeniti članak 3. stavak 1. točku 14. ZZR-a prema kojem je ozljeda na radu ozljeda radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.

Zbog toga se ne može prihvatiti zaključak suda prvog stupnja da ozljeda tužitelja od 19. ožujka 2019. nije ozljeda na radu u smislu propisa koji je mjerodavan za odgovornost poslodavca (i tuženika kao njegova osiguratelja) za štetu koja radniku nastane zbog ozljede na radu. Ta je odgovornost utvrđena člankom 25. ZZR-a zajedno s pretpostavkama za njezino umanjenje ili oslobođenje od te odgovornosti.

S obzirom na to da zbog pogrešnog pravnog pristupa o tome da predmetni štetni događaj nije ozljeda na radu, sud prvog stupnja u pobijanoj od-

luci nije utvrdio okolnosti odlučne za ocjenu postojanja i opsega odgovornosti tuženika kao osiguratelja tužiteljeva poslodavca od odgovornosti za štetu koja je tužitelju nastala ozljedom na radu 19. ožujka 2019., kao niti visinu te štete, presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama pa osnovano tužitelj u žalbi tvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354., stavka 1. točke 11. ZPP-a. Zbog toga je na temelju članka 369. stavka 1. ZPP-a drugostupanjski sud ukinuo prvostupanjsku presudu te je predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

U ponovnom će postupku sud prvog stupnja otkloniti navedenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka te će, rukovodeći se navodima tužbe i odgovora na tužbu, na temelju provedenih dokaza i njihove ocjene prema članku 8. ZPP-a ponovno odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva uz pravilnu primjenu mjerodavnih propisa pri čemu će razmotriti spomenuto izraženo pravno shvaćanje drugostupanjskog suda o primjeni materijalnog prava.

Županijski sud u Varaždinu, Gž R-215/2023-2 od 15.11.2023.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*